

ikke den udsøgte Del af Landbobefolkningen, som det ærede Medlem talte om, og som han ønskede skulde have Fordelen, der faar den, men den ærede Forslagsstiller, der her fremkommer med ubetænkte og umodne Forslag, vil bringe Fordelen ind i Godseierens Lomme i Stedet for i den fattige Landbefolkning. Saaledes vil det gaa, og derfor siger jeg, at det Forslag, som det ærede Medlem her har forelagt, ligesom strider imod det Niemed, som § 20 i Loven skal iværksætte. Den ærede Forslagsstiller udtalte sig i flere andre Retninger paa en Maade, som der vistnok var stor Opfordring til at behandle, men to ærede Talere have allerede henvendt deres Opmærksomhed derpaa, og jeg kan slutte mig til dem. Jeg skal navnlig bede erindret, hvad en Gaardfæster nu har sagt her i Thinget, nemlig, at Fæsterne ikke have Evne til at kjøbe deres Gaarde, og jeg paaistaar som min Erfaring, at den Skildring, det ærede Medlem gav af Fæsternes sociale og pekuniære Stilling, er aldeles uhemlet og paa ingen Maade stemmer med Virkeligheden. Jeg skal anføre et Exempel fra den allernyeste Tid fra et Gods, der vel ikke betragtes som Majoratsgods, men som alligevel har en meget stor Lighed dermed. Det er Gisselsfeld, hvor man nu paa Grund af Forholdene har indrømmet Salg af Fæstestederne paa billige, ja endog paa meget billige Billaar, men hvor der imidlertid er en hel Del Fæstere, som dog ikke engang ere i Stand til at opfylde disse Billaar. Det træffer sig nu saaledes, at Bestyrelsen af Gisselsfeld ikke behøver Pengene, og derfor har den, idet den erkjendte Fæsternes Uformuenhed til at kjøbe, indrømmet, at de ubemidlede Fæstere maa faae deres Gaarde uden nogensomhelst kontant Betaling. Det er et Exempel fra en af Sjællands bedste Egne, og jeg tror, at det ærede bornholmiske Medlem (Kosfod), der ellers ikke tager det virkelige Liv i Betragtning, men mere svæver i Sdeernes Rige, vil lade det staa uimodsagt. Hvor stor Opfordring der end kunde være til yderligere at omtale det mærkelige Foredrag, som den ærede Forslagsstiller før holdt, skal jeg dog indskrænke mig hertil. Jeg tror virkelig, at den ærede Forslagsstiller ikke er synderlig inde

i, hvad der er passeret her i Landet med Hensyn til Fæstelovgivning og med Hensyn til Bestræbelserne for at afsvikle Fæstevæsenet til Selveiendom. Jeg skal tillade mig at henvise Enhver, deriblandt ogsaa den ærede Forslagsstiller, til et Skrift, som jeg igaar nævnedes, og som er særdeles belærende for Alle, der virkelig ønske at komme ind i denne Materie; det er Landbokommissionens Forhandlinger fra 1849, som i sin Tid ere udgivne af Indenrigsministeriet. Navnlig med Hensyn til det Foredrag, det ærede Medlem holdt, vil jeg henvise til det Forslag, som Minister Bang tilstillede Landbokommissionen angaaende Fæsteforholdets Afslutning, og da det ærede Medlem egentlig har indblandet et helt Lovforslag om Sammenlægning og Udstyning af Jord under et Tillæg til en Paragraf, vil jeg ikke undlade ogsaa specielt at henvise til det Forslag, som Minister Bang sendte Landbokommissionen angaaende Sammenlægning af flere Jordbrug og Udstyning af Jorder. Det ærede Medlem vil deri finde, hvad Minister Bang kalder det bedste Bævn imod den nyere Tids Forvildelser i socialistisk og kommunistisk Retning. Denne nyere Tid var 1849; Forfatteren er død og borte; men det vidner om hans store Forudseenhed, at han har kunnet tænke sig, at Socialismen vilde regjere paa Landet en 24—25 Aar efter, at han kom med Lovforslaget.

Justitsministeren: Hvis jeg ikke misforstod den ærede Ordfører, blev det yttret af ham, at jeg, da jeg før havde Ordet, skulde have været ikke villig til muligt at forhandle om en Forhøielse af Afdraget fra $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$. Det maa være en Misforstaaelse af mine Ord, som jeg ikke tror at have givet Anledning til; men skulde jeg imod Forventning have gjort det, maa jeg herved berigtige det. Jeg tror ganske vist, at jeg tværtimod udtalte, at det var et af de Punkter, paa hvilke jeg ikke kunde fravige Lovforslaget.

H. C. D. Müller: Jeg maa tilstaa, at jeg ikke kan forstaa enkelte Medlemmers Stilling i denne Sag, idet de aabent udtale, at de fordrer det og det efter Grundloven, men